

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ФОНДОВОГО РИНКУ

Фондовий ринок визначається як сукупність його учасників та правовідносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку цінних паперів і похідних (деривативів). У розвинутій ринковій економіці фондовий ринок є основним засобом перерозподілу грошових накопичень, тому він відіграє велику роль у формуванні економічного добробуту країни. А також, в наслідок інтернаціоналізації, фондовий ринок становить значущу частину світового фінансового ринку. Отже, це пояснює необхідність дослідження фондового ринку для попередження та мінімізації у ньому кризових явищ, що в свою чергу вказує на важливість розуміння динаміки розвитку фондового ринку у світі.

У сучасних умовах ринок цінних паперів здатний забезпечити зростання конкурентоспроможності не тільки окремих компаній, але і економіки країни в цілому, адже без залучення великих капіталів фінансувати проекти тільки за рахунок прибутку підприємств неможливо. Тому в центрі сучасної світової конкуренції і знаходиться боротьба за інвестиційні ресурси.

Наприкінці ХХ століття відбувалося стрімке зростання фінансової галузі, що виражалось у розширенні фондових ринків розвинених держав та їх появою у країнах, що розвиваються. За останні півтора десятиліття торгівля цінними паперами зросла майже у дев'яносто разів. Ліквідність такого цінного паперу як акція наприкінці ХХ століття була тільки 1%, а на даний час цей показник вже дорівнює +1255% [2].

В еволюції нинішнього міжнародного ринку цінних паперів є особливі ознаки. Концентрація капіталів і їх постійна централізація протікають одночасно. З одного боку, це дає можливість новим гравцям заходити на біржу, роблячи торгівлю для них основним або допоміжним видом діяльності, а з іншого – відбувається процес виділення великих гравців за рахунок зростання їх капіталів або шляхом об'єднання великих компаній у ще більші корпорації. Завдяки цьому великі гравці здійснюють найбільшу частку всіх транзакцій.

На даний час фондовий ринок є другим міжнародним ринком після валютного за масштабами операцій. Обсяги операцій на міжнародних фондових ринках становлять понад 2 трлн. дол. на день. За останні 20 років тільки оборот торгівлі акціями на світових біржах збільшився більш ніж у 80 разів. На США припадає від 40 до 50% світового ринку акцій, облігацій і фінансових деривативів [2].

Особливістю сучасного міжнародного фондового ринку є неможливість його ізолюваного існування. В умовах наростаючих процесів фінансової глобалізації динаміка національних і міжнародних ринків стає все більш взаємозалежною. Інфраструктура міжнародного фондового ринку також піддається інтеграції.

У рамках міжнародного фондового ринку найбільш активно розвивається ринок європаперів. Зростанню операцій на євrorинку сприяє подорожчання банківських кредитів, лібералізація національних ринків капіталу та інновації у фінансовій сфері. Джерелом коштів євrorинку служать національні банківські депозитні рахунки, придбані іноземцями та розміщені поза країною-емітента валюти. Як і на інших фінансових ринках, на євrorинку спостерігається процес сек'юритизації, переходу від євровалютних і єврокредитних операцій до операцій з європаперами. Ринок європаперів є одним з найбільш об'ємних сегментів ринку міжнародних цінних паперів, на який припадає понад 75% від загального обсягу операцій фондового ринку [3].

Ринок європаперів стрімко розвивається завдяки таким характерним особливостям:

– висока ліквідність єврооблігацій для інвесторів при достатньому розмаїтті їх видів дає можливість емітенту вибрати найбільш прийнятні для нього інструменти запозичення. На частку позик єврооблігацій припадає понад 50% обороту євrorинку і близько 90% обороту ринку європаперів [4];

- міжнародний фондовий ринок надає позичальникам доступ до значно більшої кількості потенційних кредиторів різного профілю, ніж на національних ринках;
- позики мають суто фінансовий характер, тобто не пов'язують позичальника цільовим використанням отриманих коштів;
- регулювання на ринку європаперів набагато ліберальніше, ніж на більшості національних ринків.

Підсумовуючи, можна відзначити, що до основних сучасних тенденцій розвитку фондового ринку відносяться: постійне зростання оборотів та швидкості проведення біржових угод, сек'юритизація (тенденція перетворення все більшої маси капіталу у форму цінних паперів) та зростання інтернаціоналізації фондового ринку. Дані тенденції вказують на зростання глобального характеру фондових ринків та все більшу їх взаємозалежність і, як результат – більшу чутливість всієї системи фондових ринків до збурень. Саме тому необхідно досліджувати динаміку фондових ринків з метою попередження та зменшення кризових явищ, оскільки їх глобальний характер зростає разом із глобалізацією в цілому.

Список використаної літератури:

1. Корпоративне управління: Підручник. Затверджено МОН / Мальська М.П. — К., 2012. — 348 с.
2. Черниговская Д. Р. Современные тенденции развития мирового фондового рынка / Д. Р. Черниговская, О. В. Тахумова // Развитие современной науки: теоретические и прикладные аспекты. Сб. науч. ст. студентов, магистрантов, аспирантов, молодых ученых и преподавателей. – 2017. – №12. – С. 68.
3. Соловьев П. В. Евробумаги. Рынок евробумаг / П. В. Соловьев // Актуальные проблемы и перспективы развития экономики. – 2017. – №13. – С. 99.
4. Коновалова М. Е. Мировой рынок ценных бумаг и тенденции его развития / М. Е. Коновалова, О. Ю. Кузьмина, Л. В. Левченко // Вопросы экономики и права. – 2018. – №7. – С. 58–61.

Науковий керівник: старший викладач кафедри моделювання економіки і бізнесу,
к.е.н. Данильчук Г. Б.

А. С. Журжа

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПОКУПЦЯМИ

Розрахунки є важливим інструментом регулювання економічних відносин між суб'єктами господарської діяльності та невід'ємним елементом процесу розширеного відтворення, формування, розподілу (перерозподілу) суспільного продукту. Це система взаємин між юридичними і фізичними особами, що виникають у момент практичного виконання юридично оформлених фінансових зобов'язань при здійсненні товарних і нетоварних операцій [1].

Слід звернути увагу, що існують розбіжності у тлумаченні поняття «розрахунки» у наукових та навчальних джерелах (табл. 1). Якщо в навчальній літературі переважає підхід до визначення поняття «розрахунки» як платежу, в науковій – як взаємовідносин або їх системи, зобов'язання [2-8].

Таблиця 1

Тлумачення поняття «розрахунки»

№	Автор	Визначення поняття «розрахунки»
1	Білик М.С.	Процедури пред'явлення та задоволення у грошовій формі вимог та зобов'язань, що виникають під час здійснення господарської діяльності.
2	Бутинець Ф.Ф.	Грошові взаємовідносини, що виникають між підприємствами по операціях товарного і нетоварного характеру.
3	Пантелеев В.П., Сніжко О.С.	1) сплата грошей за зобов'язаннями; 2) документ, складений на основі розрахунку.
4	Сухарев А.Я.	Здійснення платежів по грошових зобов'язаннях